

AY'A TIRMANAN ÇOCUK¹

Siz hiç gökyüzüne dokundunuz mu?

Siz hiç Ay'ın Ay değil de gökyüzünde bir delik olduğunu düşündünüz mü?

Paul bunları düşünüyor... Ay'a tırmanan Paul düşlerini gerçekleştiriyor. Nasıl mı?

"Ay'a Tırmanan Çocuk", 29 katlı bir apartmanın bodrum katında annesi ve babasıyla birlikte yaşayan Paul'un başından geçen sıcak bir öyküdür. Paul o gün okula gitmek istemez. Annesine ve babasına hastalandığını söyler (Arada sırada tüm çocuklar bunu yapar!). Paul, okuldan; okulun da ondan hoşlanmadığını düşünür. Annesi ve babası da bunu anladıkları için kimi zamanlarda Paul'un evde kalmasına izin verirler. Paul evde kaldığında ne yapacağını bilemez. Üstelik canı da sıkılmaya başlar. Can sıkıntısı onun için iyice kaplar. Bir şey yapması gerektiğini düşünür; işte bu düşüncelerle bodrum katından aldığı bir merdivenle üst katlara çıkmaya başlar. Paul merdivenlerden yukarı çıkarken, Krosçu Harry ile karşılaşır. Harry hiç sabit durmaz sürekli hareket eder. Hareket halindeyken, Harry, Paul'un nereye gittiğini sorar. Paul "gökyüzüne dokunmaya, en tepeye gidiyorum" der...

Kitap, **8-12 yaş aralığındaki çocuklara seslenen nitelikte olup kitaptaki tüm resimler, çocukları duygu ve düşünce serüvenine çıkarmaktadır.** Resimler, yazılı metnin anlam evrenini görsel öğelerle destekleyerek, çocuk için çok uyaranlı bir iletişim ortamı oluşturmaktadır.

Kitap dil ve anlatım açısından değerlendirildiğinde; çocukların dil, düşünce ve duygu eğitimlerine; dil bilinci ve duyarlılığı edinmelerine istenilen katkıyı sağlamaktadır.

"Paul önüne baktı. Ayağının yanında kara bir böceğin fırladığını gördü. Sonra gökyüzüne baktı. Tepesinden bir karga geçti." (s.57), *"Bütün armutlar olgun, tatlı ve suluydu."* (s. 61).

"Ay daha da yükselmişti. Pencerenin ortasında asılı duruyordu." (s. 92). Anlatım dilinin kısa ve yalınlığı ile çocuğa anadilinin anlatım gücü ve inceliği sezdirilmektedir. Yapıtı, çocuğun dil ve bilişsel gelişimine etkisi bağlamında ele alırsak; kitapta, çocukların sözcük dağarcığını zenginleştiren ve çeşitli cümle yapılarını tanımalarına olanak sağlayan bir anlatım yeğlenmiştir. *"Bazen*

¹Almond, David (2013) *Ay'a Tırmanan Çocuk Çev.:Mine Kazmaoğlu, İstanbul: Günışığı Kitaplığı*

düşünüyorum da... Bazen düşünüyorum da, Ay sanki Ay değil de, gökyüzünde bir delik.”(s. 60).

“Kitabın seslendiği yaş aralığı göz önüne alındığında; bu yaş aralığındaki çocuklar, çoğu zaman olumlu iletişim becerilerini kullanmakta sorun yaşayabilir. Kitapta, çocukların öykünebileceği olumlu iletişim becerilerinin kullanımına ilişkin yaşam durumları yer almaktadır. “*Günaydın, delikanlı dedi genç. Paul önüne baktı. Yabancılarla konuşmaktan zorlanırdı.*” (s.13) “*Harika! Dedi hanımefendi. O halde, sen Mabel’in yeğeni olmalısın. Elini uzattı. Paul kısa bir an ele baktıktan onu sıkmaya karar verdi. Tanıştığımıza çok memnun oldum dedi hanımefend.i*” (s. 18). Bu örnekler aracılığıyla kitap, çocukların toplumsal ve kişilik gelişimi süreçlerine olumlu yönde katkı sağlayacaktır.

“*Kardeşim çok ama çok utangaçtı. O kadar ki neredeyse hiç konuşmazdı. O kadar ki, yirmi yaşına kadar başına kahverengi bir kesekâğıdı geçirmiş olarak yaşadı.*” (s. 47). Kitapta kendine güveni olmayan ve olaylardan, insanlardan kaçmak için başına çuval geçiren utangaç Benjamin ile çocuklar özdeşim kurabilir ve onun yaşadıklarını anlamaya çalışabilir.. Kendileri gibi aynı duyguları yaşayan diğer çocukların da olduğunun ayırdına varır; yalnız olmadıklarını duyumsarlar. Paul’un keşifçi yönü ve iletişim kurma becerisiyle okur cesaretlenebilir. Okur, her iki karakter arasındaki benzer ve farklı kişilik özelliklerini ve bu özellikler bağlamında olayların ilerleyişindeki rollerini de ayırt edebilir.

“*Ne kadar mutlusun? diye sordu Molly. Benjamin iç geçirdi. On üzerinden mi? dedi. Son derece alçak bir sesle, çok yavaş yavaş konuşuyordu... Mutluluk hangi sayı? Diye sordu Benjamin. Bir mi, on mu? Molly düşünüp taşındı. Mutluluk on! Dedi sonunda... O zaman ben kederin dibindeyim, çünkü bir veriyorum... Molly Mutluluk bir numara... Gerçekten mi dedi Benjamin... Benjamin’nin yüzünde çok büyük bir değişiklik oldu. Vay canına dedi o halde ben bir verdiğime göre mutluyum demektir.*” (s. 54-55). Okur bu tümceler aracılığıyla mutluluğun bir durum değil bir bakış açısı olduğunu sezinleyebilir. Olaylara, durumlara nereden ve hangi açıdan bakıldığının önemli olduğunu okura sezinletebilir.

Sonuç olarak; kitap gerek tasarım özellikleri, gerekse içerik özellikleri açısından 8-12 yaş aralığındaki çocukların okuma kültürüne katkı sağlayabilir. Bu yaş grubu çocuklar anlatıma dayalı kurgusal niteliği zengin ürünlerle ilgilenmeye başlarlar. Bu evrede çocuklar bilişsel anlamda savaş, ölüm, arkadaşlık, dostluk gibi soyut kavramları anlamlandırabilecek yaşam deneyimi elde ederler. Kitap çocukların soyut kavramları

adlandırmalarına ve tanımlamalarına olanak verebilir. Paul'un "sosis yemek savaşı gitmekten daha iyidir" sloganı ile savaşı kötülerken, kişinin ailesiyle, dostlarıyla sevgi dolu bir ortamda hep birlikte olmasının önemli olduğunu iletmektedir. Çocuklar bu kitap aracılığıyla yaşamlarındaki birçok kavrama, olaya, olguya, duruma ilişkin ürettikleri neden, niçin ve nasıl gibi birçok sorunun yanıtını kendi bakış açıları ile bulabilir. Kitapta, çocuk gerçekliğine ve çocuğun anlam evrenine uygun bir kurgu ile olay ve karakterler arasında bütünlük oluşturulmuştur. Sonuç olarak kitap çocukların düş ve düşünce gücünü devindirerek onları düşsel bir yolculuğa çıkarabilir.

Gülseren SAĞSÖZ